

Sudovi o kojima se ne vodi dovoljno računa

Predrag Baroš

advokat, Advokatska kancelarija Baroš, Banjaluka, Bosna i Hercegovina, predrag.baros@advokatbaros.com

Rezime: Efikasno pravosuđe je od izuzetnog značaja za razvoj privrednih aktivnosti svake zemlje kao i za strane investicije. Bosna i Hercegovina je jedna od zemalja koja se ne može pohvaliti sa efikasnim pravosudnim sistemom. U okviru reformi pravosudnog sistema u Republici Srpskoj su uvedeni okružni privredni sudovi, za razliku od Federacije BiH, u kojoj privredni sporovi još uvijek spadaju u nadležnost osnovnih sudova. Međutim i dalje su prisutni mnogobrojni problemi po pitanju nadležnosti i ažurnosti okružnih privrednih sudova.

Ključne riječi: Pravosuđe, investicije, okružni privredni sudovi, nadležnost.

Datum prijema rada: 16. novembar 2014.

Datum odobrenja rada: 23. novembar 2014.

ZNAČAJ PRAVOSUĐA

Pravosuđe, kao veoma važan segment u funkcionisanju svake države, često je predmet mnogobrojnih diskusija, bilo da se radi o svakodnevnim razgovorima građana, privrednika ili političara posebno za vrijeme trajanja predizbornih kampanja. Efikasnost ili neefikasnost, korumpiranost i mogućnost uticaja na pravosuđe, predstavljaju veoma bitne pokazatelje stepena privrednog razvoja određene zemlje. Kroz ovaj tekst nećemo se baviti pitanjem korupcije i mogućnosti uticaja na pravosuđe, pokušaćemo u kratkim crtama sagledati efikasnost pravosudnih institucija u Bosni i Hercegovini i ukazati na značaj uređenog pravnog sistema za privredne aktivnosti unutar Bosne i Hercegovine, a posebno za strane investicije.

S obzirom da Bosna i Hercegovina spada u jednu od zemalja sa možemo reći usporenim pravosudnim sistemom, takođe se veoma često govori i o reformi pravosuđa. Za razvoj privrednih aktivnosti, ne zapostavljajući značaj građanskih parnica, ipak je potrebno u prvi plan staviti privredne sporove i obezbijediti izuzetnu ažurnost registra poslovnih subjekata. Kako bi se ostvarili opisani ciljevi, u Republici Srpskoj su uvedeni okružni privredni sudovi, koji imaju za cilj da vode privredne sporove, a pored toga su izvršene i reforme registra poslovnih subjekata u cilju uvođenja tzv. jednošalterskog sistema. Za razliku od Republike Srpske u Federaciji BiH nisu formirani privredni sudovi, tako da privredne sporove vode posebna privredna odjeljenja opštinskih sudova, sa registrom poslovnih subjekata takođe kao posebnim odjeljenjem opštinskih sudova.

Da li je uvođenje privrednih sudova u Republici Srpskoj doprinijelo bržem rješavanju privrednih sporova?

Privredni sudovi u Republici Srpskoj, odnosno Okružni privredni sudovi sa sjedištem u Banjoj Luci, Bijeljini, Dobroju, Istočnom Sarajevu i Trebinju i Viši privredni sud u Banjoj Luci su krenuli sa radom tokom 2010. godine i sudsku službu obavljaju duže od 4 godine. Problemi koji su prisutni od početka rada privrednih sudova, ni danas nisu otklonjeni.

Šta su to privredni sporovi?

Privredne subjekte i dalje muči pitanje šta su to privredni sporovi koji spadaju u nadležnost privrednih sudova. Na žalost na takvo pitanje se još uvijek ne može pronaći adekvatan odgovor, dok stavovi sudske prakse ne odgovaraju praktičnim potrebama. Po logici stvari sporovi koji proizilaze iz odredbi Zakona o privrednim društvima, koji uređuje status i poslovanje privrednih subjekata, svakako bi trebali da predstavljaju privredne sporove za koje su nadležni privredni sudovi, međutim, prema formiranoj praksi ipak se vodi računa o učesnicima u postupku na osnovu čega se određeni spor kvalifikuje kao privredni spor ili građanski parnični postupak. Primjera radi ukoliko više akcionara tužbom podnesenom protiv akcionarskog društva želi da ostvari zaštitu svojih prava u cilju prinudne prodaje akcija, isplate tržišne vrijednosti akcija i sl. tada je u Republici Srpskoj, ukoliko su nesaglasni akcionari pravna lica nadležan okružni privredni sud, a ukoliko su akcionari fizička lica, po njihovoj tužbi će postupati nadležni osnovni sud. Dakle, za predmete iste vrste se formira različita praksa pred osnovnim i okružnim privrednim sudovima,

Predrag Baroš:

Sudovi o kojima se ne vodi dovoljno računa

tivnih predmeta u Okružnom privrednom sudu Banja Luka i postojeći broj sudija, jasno je da isti ne može ažurno postupati, ali bi neko o tome morao da vodi računa. U odnosu na dosadašnje aktivnosti reformi pravosudnog sistema bi

trebalo pristupiti sa većom dozom stručnosti, kako bi se isti unaprijedio i postao oslonac, a ne smetnja za uspješan privredni razvoj.

Neglected courts

Predrag Baroš

Abstract: Effective judiciary is of significant importance for the development of economic activities of any country as well as for the foreign investments. Bosnia and Herzegovina is one of the countries that cannot boast with the effective judicial system. Within the reforms of the judicial system in the Republic of Srpska there have been introduced the district commercial courts, unlike the Federation of BiH, where the commercial disputes still fall under the jurisdiction of basic courts. However, a number of issues are still present regarding the competencies and timeliness of the district commercial courts.

Key words: judiciary, investments, district commercial courts, competency.